از گوشه و کنار

برا ثر هَرَس غیراصولی روی داد؛

مرگ درخت انجیر معابد کیش، فرزند ۵۰۰ ساله ایران

درخت انجیر معابد ۵۰۰ ساله کیش که یک اثر گردشگری بود بر اثر هَرَس غیراصولی از بین رفت. سرپرست معاونت گردشگری منطقه آزاد کیش گفت: نگاه فضای سبزی به این اثر گردشگری و هَرَس غیراصولی باعث از دست رفتن ارزش گردشگری این درخت شد. با مواد نگهدارنده خاصی از این درخت مواظبت می‌شد.

مرتضی رمضانی گالشی به ایرنا اظهار کرد: افرادی از شرکت عمران، آب و خدمات کیش بدون هماهنگی و اطلاع، اقدام به هرس غیراصولی درخت سبز چندصد ساله کیش کردند که منجر به نابودی این اثر گردشگری شده است. وی با بیان اینکه این درخت سبز یک مقصد گردشگری محسوب می‌شد، افزود: سازمان منطقه آزاد در تلاش برای حفظ این اثر گردشگری بود که مکاتبات آن نیز وجود دارد. به گفته او عاملین این اقدام به تخلفات اداری معرفی می‌شوند.

کاهش ۳.۳ درصدی رشد جمعیت در ایران

معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی ایران از کاهش ۳.۳ درصدی نرخ رشد جمعیت در ایران خبر داد و ۲ دلیل عمده کاهش تمایل ایرانی‌ها به فرزندآوری را بیان کرد.

به گزارش تسنیم، سید محمد طباطبایی با بیان این که در زمان حاضر جمعیت کشور ما حدود ۸۵ میلیون نفر است، افزود: نرخ رشد جمعیت کشور در سال ۱۳۶۵ حدود ۳.۹ درصد بود یعنی این که سالانه ۳.۹ درصد به جمعیت کشور اضافه می‌شد و در سال‌های اخیر نرخ رشد دائماً کاهش پیدا کرده است تا این که در سرشماری سال ۹۵ به ۱.۲ درصد رسید و تا پایان سال ۱۴۰۰ نرخ رشد جمعیتی کشور به ۰۶ درصد و کمتر از یک درصد رسیده است.

واگذاری ۲۳۰۰ کودک برای فرزندخواندگی در سال گذشته

مدیرکل امور کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور با بیان اینکه در سال گذشته ۲۳۰۰ خانواده از طریق فرزندخواندگی یا حکم امین موقت صاحب فرزند شدند، اظهار کرد: میزان فرزندخواندگی در سال گذشته نسبت به سال ۱۴۰۰ با رشد حدود ۵ درصدی همراه بوده است.

به گزارش ایسنا، سعید بابایی اظهار کرد: از این تعداد ۲۰۷۵ خانواده بدون فرزند (اولویت اول)، ۴۶ بانوی مجرد (اولویت دوم) و مابقی خانواده‌های دارای فرزند (اولویت سوم) بوده‌اند.

بنابر اظهارات بابایی، ۵۶ درصد متقاضیان، خواستار کودک دختر و ۲۱ درصد خواستار کودک پسر هستند و ۲۳ درصد انتخاب را به سازمان بهزیستی سپرده‌اند.

سقوط دو کودک از ترن هوایی در یزد

ساعت ۲۰:۳۶ شب جمعه، به دنبال سقوط دو کودک ۷ و ۸ ساله از ترن هوایی در پارک شادی یزد، آمبولانس اورژانس به محل اعزام و مصدومان به بیمارستان منتقل شدند.

به گزارش ایسنا، یکی از این کودکان مصدوم از اورژانس مرخص شده، ولی دیگری، مشکوک به خونریزی کبد است و در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان رهنمون بستری است.

کمبود ۲۴ هزار محیط‌بان در ایران

معاون یگان حفاظت محیط زیست کشور گفت: با توجه به استانداردهای تعریف شده که باید به ازای هر هزار هکتار یک محیط‌بان داشته باشیم به ۲۷ هزار محیط‌بان نیاز داریم.

به گزارش ایسنا، پرویز فلاحی با بیان اینکه حدود ۳۵۰۰ نیروی محیط‌بان داریم که سه هزار نفر آنها در زیستگاه‌ها فعال هستند، گفت: اگر تعداد دو سوم از این سه هزار نفر با توجه به شرایط خدمتی در شیفت‌های کاریشان باشند در شبانه روز دو هزار نفر در سر کار هستند که با توجه به گستره ایران، زیستگاه‌های حیات وحش و طبیعی که ۲۷.۵ میلیون هکتار است، پاسخگوی نیاز موجود نیست.

راه‌اندازی «خانه‌های گفت‌وگوی آزاد» در دانشگاه ابلاغ شد

احکام سنگین دانشجویان زیر سایه عناوین پرطمطراق

سعیده علیپور

هفته گذشته سخنگوی دولت گفت که «راه‌اندازی خانه‌های گفت‌وگوی آزاد در دانشگاه‌های کشور ابلاغ شده است». مصوبه‌ای که مهر ماه پارسال و در اوج اعتراضات سراسری که دامان دانشگاه‌ها را هم گرفته بود، در شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شد. هرچند برخی خوشبینانه راه‌اندازی چنین فضایی را گامی مؤثر در جهت بازسازی امید اجتماعی و قدمی به سوی تحقق مطالبات انباشته‌شده مردمی دانستند، اما شماری نیز این مصوبه را در کنار دهها مصوبه مشابه، تنها راهی برای نظارت و کنترل هرچه بیشتر و سازوکار و مانعی جدید بر سر راه مطالبات فراوان فضاهای آکادمیک تفسیر کردند.

یکی از واکنش‌ها به اعلام ابلاغ این مصوبه به دانشگاه‌ها از سوی محمد فاضلی، جامعه‌شناس و استاد اخراجی دانشگاه شهید بهشتی تهران بود. او با اشاره به خبر «راه‌اندازی خانه‌های گفت‌وگوی آزاد» در توئیترش این طور نوشت: «شبیه ابلاغ مجوز فروش کتاب به کتابفروشی است. یک کارکرد دانشگاه، گفت‌وگوی آزاد است. اگر این کارکرد را به آن ابلاغ می‌کنید، تأیید این است که قبلاً آن را سلب کرده‌اید. عوامل سلب هم با ابلاغ رفع نمی‌شوند».

برخی با نگاه خوشبینانه اما راه‌اندازی «خانه گفت‌وگوی آزاد» را در جهت بسط گفتمان منطقی در دانشگاه‌ها و فرصت ابراز وجود برای همه طیف‌های حاضر در دانشگاه دانسته و تصویب چنین مصوبه‌ای را از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی تاکیدِ موکد به روسای دانشگاه‌ها برای فراهم آوردن این فضا دانستند. با این حال فارغ از مصوبات و بخشنامه‌های پرطمطراق، آنچه در عالم واقع در دانشگاهای کشور جاری و ساری است، رنگ و بویی از تسامح و تساهل مورد اشاره در خود ندارد.

پس از اعتراضات سراسری نیمه دوم سال گذشته و گسترش دامنه آن به شکل پررنگی به دانشگاه‌های کشور، اخبار دستگیری، احکام سنگین تعلیق و اخراج برخی از دانشجویان که در اعتراضات حضور داشتند، منتشر می‌شد. بسیاری این حرکات را تمهیدات امنیتی برای آرام کردن فضای ملتهب جامعه و به خصوص دانشگاه‌ها دانسته و آن را موقتی ارزیابی کردند، اما امسال با وجود آرامش ظاهری حاکم بر فضای اجتماعی کشور و دانشگاه‌ها، اخبار اخراج و تعلیق برخی دانشجویان همچنان شنیده می‌شود. اخباری که به نظر بر همه تفاسیر خوشبینانه که ذکر آن رفت، خط بطلان می‌کشد و این سوال را در اذهان عمومی شکل می‌دهد که چگونه می‌توان با اخراج و تعلیق دانشجویان از فضای گفت‌وگوی آزاد سخن به میان آورد؟ این در حالی است که همه به خوبی می‌دانیم که پیش شرط گفت‌وگوی آزاد، با امنیت طرفین گفت‌وگوکننده فراهم می‌شود و نباید ترس از محرومیت بر سر گروهی سایه بیفکند و شماری دیگر آزادانه با خواست خود بتازند.

گفت‌وگو در فضای اخراج، تعلیق و محرومیت؟!

دیروز فضای دانشگاه تهران بار دیگر صحنه ناآرامی بود و دانشجویان بر سر پوشش با حراست دانشگاه درگیر شدند. همچنین در روزهای اخیر خبر حکم سنگین دبیر سیاسی انجمن اسلامی دانشگاه تهران به اتهام «ایجاد بلوا و آشوب در دانشکده» یکی از این موارد بود.

مطهره گونه‌ای با انتشار این خبر در صفحه توئیتر خود نوشت که به اخراج از دانشگاه و محرومیت از تحصیل در دانشگاه‌ها به مدت پنج سال محکوم شده است.

همچنین دیروز دانشگاه الزهرا، سپیده رشنو، دانشجوی «نقاشی» مقطع کارشناسی خود را به دلیل «عدم رعایت پوشش اسلامی»، ۲ ترم با احتساب سنوات از تحصیل منع کرد. به سپیده رشنو گفته شده بود که «۲ ترم به مرخصی برو» که نپذیرفت و تعلیق شد.

یک استاد دانشگاه شریف نیز از اخراج یک استاد دانشگاه تهران به دلیل حمایت از دانشجویان بازداشت شده اعتراضات اخیر خبر داد.

بنابر گزارش دیده‌بان ایران؛ علی شریفی زارچی نوشت: «دکتر آرش رئیسی‌نژاد، عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، دانش‌آموخته شریف، تهران و دانشگاه فلوریدا و نویسنده یک کتاب معتبر و ۲۰ مقاله انگلیسی و یک کتاب و بیش از ۱۰ مقاله‌ی فارسی، اسفند ۱۴۰۱ از دانشگاه اخراج شد. او در پاییز گذشته از دانشجویان حمایت کرده بود».

رئیس دانشگاه علامه طباطبایی چهارم اردیبهشت ماه امسال از تشکیل پرونده انضباطی برای ۲۰ دانشجوی این دانشگاه در اتفاقات اخیر خبر داده و گفته بود: «در این کمیته ۴ یا ۵ دانشجو از تحصیل در دانشگاه محروم شدند».

۱۰ روز پیش نیز خبر محرومیت از تحصیل برای ۱۰ تن از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز خبرساز شده بود که به جمع‌آوری امضا برای ممانعت از اجرای این احکام از سوی دیگر دانشجویان این دانشگاه منجر شد.

همچنین در هفته‌های اخیر متن تعهدنامه دانشجویان که برای دریافت حکم «عفو و بخشش» اقدام کرده بودند نیز منتشر و حاشیه‌ساز شد. در متن این تعهدنامه آمده است: «اگر دانشجو در هر تجمع عمومی جامعه و فضای مجازی شرکت کند یا آرامش عمومی را برهم زند مسئولان قضایی، امنیتی و دانشگاه حق دارند هرگونه برخورد قانونی و قضایی با وی بکنند».

این در حالی است که به اعتقاد ناظران و صاحبنظران تجمعات دانشجویان در اغلب موارد، اعتراضاتی کاملا مدنی و مسالمت‌آمیز و به دور از هرگونه خشونت و بی‌نظمی است.

فارغ از این موضوع چنین تهدیدی از سوی کمیته انضباطی دانشگاه یا هر نهاد نظارتی دیگر در دانشگاه و به طور کل وزارت علوم، با روح فضای اکادمیک، که باید محل ابراز آزادانه عقاید باشد در تضاد است. در چنین شرایطی چگونه می‌توان امید داشت که با راه‌اندازی خانه‌های گفت‌وگو در دانشگاه‌ها، سایه تهدیدات از سر دانشجویان برداشته شود؟

راه‌اندازی «خانه‌های گفت‌وگوی آزاد» در دانشگاه را در کنار دهها مصوبه مشابه؛ به زعم عده‌ای تنها راهی برای نظارت و کنترل هرچه بیشتر و سازوکار و مانعی جدید بر سر راه مطالبات فراوان فضاهای آکادمیک تفسیر می‌کنند

آیا نتیجه‌ای برای این خانه‌ها متصورید؟

در حالی که بسیاری از صاحبنظران بر این عقیده‌اند که راه‌اندازی خانه‌های گفت‌وگوی آزاد، زمانی در دانشگاه‌ها مفهوم پیدا می‌کند که دانشجویان آزادانه و بدون ترس بتوانند عقاید و دیدگاه‌های خود را در موضوعات مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و غیره مطرح کنند و این احساس امنیت را داشته باشند که بعد از ابراز عقاید امنیت آنها به خطر نخواهد افتاد، موضوع دیگری هم طرح می‌کنند: «آیا آرا و نظرات اثری بر تصمیم‌سازی‌های کشور دارد یا در خوشبینانه‌ترین حالت قرار است دانشجویان مطالبات بخش‌های زیادی از جامعه را در این خانه‌های گفت‌وگو آزادانه و زیر سایه امنیت بیان و مسئولان مربوطه نیز این مطالبات را در حیاط این خانه‌ها دفن کنند؟!»

برخی خوشبینانه راه‌اندازی «خانه‌های گفت‌وگوی آزاد» در دانشگاه را گامی مؤثر در جهت بازسازی امید اجتماعی و قدمی به سوی تحقق مطالبات انباشته‌شده مردمی دانستند

به بیانی واضح‌تر، مسئولان با راه‌اندازی این خانه‌ها تنها اجازه تخلیه هیجانات دانشجویان را بدهند و در عمل بدون کوچکترین توجهی به انباشت مطالبات کار خود را به طریق گذشته پیش ببرند. مسلم است چنین راهکاری مانند بسیاری موارد دیگر نتیجه مطلوب نداشته و تنها یدک کشیدن عنوان «آزادی» است.

تکلیف نامعلوم شهروندان معترض با حاکمیت

البته این موضوع به شکل دیگری در فضای عمومی جامعه نیز بارها تجربه شده است. فقط کافی است در چند سال اخیر خبرهای مربوط به تجمعات و اعتراضات و حتی برخی گردهمایی‌ها را مرور کنید. تجمعاتی که اغلب صنفی بوده است با خواسته‌هایی محدود به چند پلاکارد و احتمالا تعدادی شعار. پایان‌بندی همه اما از پیش مشخص است؛ نه تنها شاهد اجابتی از سوی مسئولان امر نبوده‌ایم، که بعضا برخوردها و دستگیری‌هایی هم چاشنی‌اش شده است.

این پایان‌بندی هر چه به سال‌ها و ماه‌های اخیر نزدیکتر شده، مدارای کمتری هم به خود دیده. این شیوه پاسخگویی - یا بهتر است بگوییم عدم پاسخگویی - به مطالبات شهروندان که مدت‌هاست در کشور ما با وجود هشدارهای فراوان کارشناسان و رسانه‌ها، رایج است، این روزها چالش عمده مسئولان برای اداره کشور ارزیابی می‌شود. التهاب ناشی از اعتراضات طولانی مدت و نامنظم اخیر، مسئولان را به ارائه پیشنهادهایی واداشته که به زعم خود به معترضان در حریمی امن مجال بیان مطالباتشان را بدهند.

هر چند نگاهی به این پیشنهادها و حد و حدود تعیین شده و نظارت‌های بی‌حد و حصر و شرط و شروط و اما و اگر بر آن، نشان می‌دهد که یا پیشنهاددهندگان درکی در خصوص تجمع و اعتراض و مطالبه شهروندان ندارند یا اساسا دنبال راهی هستند تا نص قانون اساسی که در آن صریحا به شهروندان اجازه اعتراض بدون سلاح می‌دهد را در پیچ و خم بروکراتیک بیندازند.

گزارش

رئیس سازمان هواشناسی:

روند افزایش دما در ایران ۲ برابر میانگین جهانی است

رئیس سازمان هواشناسی کشور با اشاره به تغییر اقلیم زمین گفت: روند گرمایش فعلی زمین در ۱۰ هزار سال گذشته بی‌سابقه است و میانگین افزایش دمای کشور ما با سرعتی دو برابر روند جهانی پیش می‌رود.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، سحر تاجبخش مسلمان درباره تغییرات اقلیم در کره زمین و آثار آن برای ایران گفت: اقلیم زمین در حال تغییر است و احتمالا این تغییرات در طول قرن جاری و بعد از آن ادامه خواهد یافت اما در چند دهه آینده، میزان تغییرات اقلیمی به میزان انتشار جهانی گازهای گلخانه‌ای و عدم قطعیت حساسیت اقلیم زمین نسبت به انتشار این گازها بستگی دارد.

تاجبخش افزود: نسبت به سرعت تغییرات طبیعی اقلیم که در طول تاریخ زمین اتفاق افتاده است، اقلیم جهانی با سرعت بیشتری در حال تغییر است و گرمایش فعلی با سرعتی رخ می‌دهد که در ۱۰ هزار سال گذشته زمین سابقه نداشته است.

تاجبخش به گزارش سازمان جهانی هواشناسی درباره وضعیت دمای میانگین آسیا بر اساس شش مدل مختلف و با استفاده از داده‌های باز تحلیل و دیدبانی اشاره کرد و گفت: بر اساس این گزارش، سرعت گرمایش اقلیم زمین از دهه ۷۰ به بعد افزایشی بوده است.

رئیس سازمان هواشناسی در ادامه اظهار کرد: در ایران؛ کشوری که شمال و جنوب آن به ترتیب در عرض‌های میانی و جنب حاره‌ای قرار داد، تغییرات اقلیمی بیش از میانگین تغییرات جهانی است.

وی افزود: دمای میانگین کشور در پنج دهه گذشته و با استفاده از درون‌یابی داده‌های دیدبانی ایستگاه‌های هواشناسی معرف افزایش دمای دهه‌ای تقریباً با شیب ۰.۴ درجه سلسیوس است که حدود دو برابر آهنگ افزایش جهانی است و بیانگر گرمایش محیط و تغییر اقلیم کشور با سرعت بیش از میانگین جهانی است.

روند کاهشی بارش‌های تجمعی در ۵ دهه گذشته

تاجبخش درباره میزان بارندگی‌های کشور در این شرایط توضیح داد: الگوهای بارش تجمعی سالانه کشور نشان از روند کاهشی در پنج دهه گذشته داشته است. میانگین بارش تجمعی سالانه در دهه‌های ۱۹۷۳-۱۹۸۲ و ۲۰۱۳-۲۰۲۲ به ترتیب حدود ۲۵۰ و ۲۰۰ میلیمتر بود، که روند کاهشی و تفاوت ۵۰ میلیمتری بین دهه اول و پنجم را نشان می‌دهند.

به گفته معاون وزیر راه و شهرسازی، این اطلاعات با استفاده از داده‌های دیدبانی ایستگاه‌های سازمان هواشناسی کشور و داده‌های باران‌سنجی وزارت نیرو تهیه شده است.

رئیس سازمان هواشناسی ادامه داد: از سوی دیگر افزایش روند دما موجب تبخیر سریع‌تر آب و کاهش فرصت ترمیم منابع آب زیرزمینی می‌شود. رشد تبخیر در پنج دهه گذشته کشور نشان دهنده افزایش توان تبخیر و تشدید تبخیر آب دریاچه‌ها و سدهاست که تاثیر مخرب بر منابع آب در دسترس از جمله در حوزه شرب و کشاورزی دارد.

تاجبخش به خشک شدن دریاچه‌های کشور طی دهه‌های گذشته اشاره کرد و گفت: در دهه‌های اخیر دریاچه‌ها در سراسر کشور با روند خشک شدن مواجه و تعدادی نیز خشک شده‌اند، مانند دریاچه ارومیه در شمال غرب که بخش اعظمی از سطح آب خود را از دست داده است. وی افزود: افزایش توان تبخیر همراه با فعالیت‌های مخرب انسانی، سهم قابل توجهی در عواقب محیطی ناخواسته در کشور داشته است. رئیس سازمان هواشناسی خاطرنشان کرد: شاخص استاندارد شده بارش و تبخیر (SPEI) و تغییرات آن در سه دهه گذشته (۱۹۹۳-۲۰۲۲) به عنوان یکی از شاخص‌های استاندارد برآورد خشکسالی در کشور با در نظر گرفتن هر دو عامل دما و بارش نشان می‌دهد که فراوانی و شدت خشکسالی‌ها در کشور طی دهه‌های اخیر روند صعودی داشته است.

هزینه‌های سنگین تغییرات اقلیم برای ایران

تاجبخش در پایان گفت: روند خسارت‌های وارد شده کشاورزی، نتایج حاصل از شاخص‌های خشکسالی هواشناسی مانند SPEI را تأیید می‌کند بنابراین طی ۳۰ سال گذشته روند افزایش دما، کاهش بارش، افزایش تبخیر و افزایش خشکسالی در کشور به علت تغییرات اقلیمی رخ داده که متاسفانه تبعات زیست محیطی و اقتصادی - اجتماعی جبران ناپذیری را به همراه داشته است و عدم مدیریت منابع موجود به همراه ادامه این روند در کشور، علاوه بر افزایش آسیب‌پذیری جوامع و زیرساخت‌ها در برابر بلایای جوی و اقلیمی هزینه‌های بسیار سنگینی بر کشور تحمیل می‌کند.